

ת"פ 19368/12/17 - מדינת ישראל נגד ארקן אלטורי

בית משפט השלום ברמלה

ת"פ 19368-12-17 מדינת ישראל נ' אלטורי

בפני
בעניין: כבוד השופט אייל כהן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ארקן אלטורי

הנאשם

ב"כ המאשימה - עו"ד אוסטרובסקי
ב"כ הנאשם - עו"ד אדלמן

גזר דין

רקע

הנאשם, יליד 1999, הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר, במיוחס לו בכתב האישום, קרי- בעבירת החזקת סכין שלא למטרה כשרה, לפי סע' 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על פי כתב האישום בו הודה, ביום 31.8.17, בשעה 22:50 לערך, שהה הנאשם ברכבו בסמוך לחנייה "סופר ויקטורי" ברח' יוספטל שבלוד. באותן נסיבות החזיק בין רגליו בסכין מתקבעת (ראו התצלום ת/1).

בהתאם להסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, התקבל תסקיר על אודות הנאשם, אשר בחן את אפשרות ביטול הרשעתו, מבלי שהמאשימה התחייבה לעמדה עונשית כלשהי.

בתסקירו מיום 16.6.19, ציין שירות המבחן, בין היתר, כי הנאשם מתגורר עם הוריו ועובד כמחסנאי, בעל בגרות מלאה ועתיד להתחיל באוקטובר 2019 בלימודים אקדמאיים בתחום החינוך הגופני. הנאשם, נעדר עבר פלילי מכל מין וסוג, טען בפני קצינת המבחן כי אחר הוא שהותיר את הסכין ברכבו. השירות התרשם כי עסקינן בנאשם צעיר בעל יכולת תפקוד נורמטיבית, אשר ביצוע העבירה חריג לו ואינו משקף דפוסים עברייניים. קיימת רמת סיכון נמוכה להתנהלות עתידית אלימה אשר תוצאותיה, אם תתרחש, צפויות להיות אף הן ברמה נמוכה. עוד התרשמה קצינת המבחן כי הנאשם הפיק לקח מן ההליך המתנהל וכי קיימת חשיבות בהימנעות מתיגו כעובר חוק לשם חיזוק תפקודו הנורמטיבי. מכאן המלצת שירות המבחן לביטול הרשעת הנאשם בד בבד עם הטלת ענישה בדמות 160 שעות של"צ, במסגרת מרכז המתנדבים בלוד. בהודעה מאוחרת עדכן השירות כי גובשה תוכנית בת 150 שעות, בספרייה שבלוד.

עמוד 1

טיעוני הצדדים לעונש

בטיעונה לעונש, ציינה המאשימה כי הערך המוגן בעבירה הוא הגנה על חיי אדם ובטחון הציבור. המדובר לשיטתה ב"מכת מדינה" אשר הביאה לא אחת לתוצאה טראגית ומכאן טיעונה העקרונית של המאשימה בתיקים מעין אלה, למתחם עונש הולם שבין מאסר לריצוי בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל. עם זאת, בשים לב לכלל האמור בתסקיר שירות המבחן, מתבקשת סטייה לקולה ממתחם זה, אשר אינה מגעת כדי הימנעות מהרשעה, אלא כדי מאסר מותנה, של"צ וקנס.

בטיעונו לעונש, ציין הסניגור את גילו הצעיר של הנאשם, העדר עבר פלילי ורצונו ללמוד חינוך גופני ב"וינגייט". אין המדובר ברצון ש"נולד" לצורך הליך זה, כי אם קודם לכן. הנאשם נבחן במבחן פסיכומטרי והוא משלים בגרות 5 י"ל בעברית, כך נטען. עוד ציין הנאשם את הודייתו וחרטתו של הנאשם, אשר חסכו זמן שיפוטי ושמיעת עדים. החזקת הסכין לא בוצעה בנסיבות הכרוכות באלימות ושירות המבחן התרשם אף הוא מן הנאשם, כמפורט בתסקירו. ב"כ הנאשם הוסיף וציין כי עסקינן בעבירה ש"קל להיכשל בה". כמו כן הפנה הסניגור, בין היתר, להחלטת בית משפט שלום בנצרת בה נמנע הוא מהרשעת נאשם אף מבלי שהוכח נזק קונקרטי מעבר לחשש מפיטורין מעבודה כמטפל בבית אבות.

דין וגזירת הדין

עקרון ההלימה - הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה מבקשת לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, לשם גזירת עונשו של נאשם בנסיבות העבירה. העיקרון המנחה הוא עקרון ההלימה, שבהתאם לו נקבע מתחם העונש ההולם, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (ראו סע' 40 ואילך לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 ולהמחשה: ע"פ 8641/12 מוחמד סעד נ' מדינת ישראל, מיום 5.8.13).

ברי כי עסקינן בנסיבות באירוע בודד.

באשר לקביעת מתחם העונש ההולם - הערך החברתי המוגן אשר נפגע כתוצאה ממעשה הנאשם הוא זכות הציבור להגנה על ביטחונו.

מדיניות הענישה הנהוגת מלמדת על מנעד ענישה הנע בין מאסר מותנה או של"צ ולעתים אף ללא הרשעה, ולבין מספר חודשי מאסר בפועל.

כך למשל, הושתו לא אחת מאסרים בפועל - לשם ההמחשה ובאופן לא ממצה: ברע"פ 5127/09 **יפקח נ' מדינת ישראל** (מיום 19.6.09) אושר עונש מאסר בן 5 חודשי מאסר בפועל בגין החזקת סכין שאורך להבה 23 ס"מ, בעוד הנאשם בגילופין ולאחר שנמלט משוטרים עימה. ברע"פ 2932/08 **מרגאן נ' מדינת ישראל** (מיום 12.6.08) אושר עונש מאסר בן חודשיים, בגין החזקת סכין בטבורה של עיר. עונש זהה הושת על נאשם נעדר עבר פלילי, ברע"פ 9400/08 **מועתז מועטי נ' מדינת ישראל** (מיום 20.11.08).

מנגד, אישר בית המשפט העליון ענישה שלא כללה רכיב מאסר בפועל. כך למשל: ברע"פ 4079/10 **אימן ג'בשה נ'** **מדינת ישראל** (מיום 23.8.10) אושר עונש של"צ בהיקף 180 שעות בד בבד עם הרשעת הנאשם-המבקש, בגין החזקת סכין שהוסלקה בחגורת מכנסיו, לאחר שבית המשפט המחוזי קיבל את ערעור המדינה וביטל את אי-ההרשעה שנקבעה בבית משפט השלום. ענישה דומה עד כדי זהות, בגין נסיבות דומות ביותר, הושתה בעניינו של נאשם נעדר עבר פלילי, ברע"פ 4200/12 **אבו זניד נ' מדינת ישראל** (מיום 27.6.12). ברע"פ 2968/12 **כאיד אלזיד נ' מדינת ישראל** (מיום 6.5.12) אושר עונש של"צ בהיקף 160 שעות, בד בבד עם הרשעת הנאשם-המבקש, בגין החזקת סכין במגן השמש של רכבו.

בהתאם לאמור, בפסיקה רבה של בתי משפט השלום ובתי המשפט המחוזיים, ניתן לאתר טווח ענישה הנע על דרך הכלל בין מאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר בפועל, כאשר במקרים מועטים אף אושרו עונשים הכוללים הימנעות מהרשעה.

ככלל, ניתן בין היתר משקל לשאלה האם הסכין הוחזקה על גוף הנאשם אם לאו, למכלול נסיבות החזקת הסכין (בגילופין, אגב אלימות או לאחריה ועוד) וכן לעברו הפלילי של הנאשם. כך למשל, ובאופן בלתי ממצה, אפנה לענישה רווחת בצד ענישה מקילה במיוחד, ע"י אותה ערכאת ערעור: בע"פ (מחוזי י-ם) 13441-01-18 **מדינת ישראל נ' ארמוזה** (מיום 11.2.19) אושר עונש של"צ בהיקף 100 שעות והתחייבות להימנע מעבירה, בד בבד עם אי הרשעת הנאשם, בגין החזקת סכין בתוך תא כפפות ברכב והחזקת קלע בגב כסא ברכב, והכל לאחר תפיסת הרכב במחסום משטרה, לאחר קטטה בין הנוכחים ברכב. בעפ"ג (מחוזי י-ם) 28790-05-16 **אלוני נ' מדינת ישראל** (מיום 2.1.17) התקבל ערעור הנאשם ועונש מאסר בן 45 יום לריצו בעבודות שירות הומר ל-30 יום כאמור, בצד מע"ת ומבחן. באותן נסיבות הצטייד המערער בסכין ונסע למקום אליו הזעיקה אותו אחותו, על רקע וויכוח שלה עם אחר. משהבחין המערער בניידת משטרה השליך את הסכין לעבר השיחים.

כידוע, הכלל הוא כי משנקבע כי אדם ביצע עבירה, יורשע הוא בדיון, ורק בהתקיים נסיבות חריגות ויוצאות דופן, יימנע בית המשפט מלהרשיעו. בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל** פ"ד נב(3) 337 (להלן: "הלכת כתב"), נקבע כי הימנעות מהרשעה או ביטולה אפשריים בהצטבר שני גורמים מרכזיים: האחד- כי סוג העבירה ונסיבות ביצועה מאפשרים זאת בנסיבות המקרה, מבלי לפגוע מהותית בשיקולי הענישה האחרים; והאחר- כי יש בהרשעה כדי לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, קרי- הוכחת נזק קונקרטי העלול להיגרם מן ההרשעה.

רבים מספור המקרים בהם נדונה שאלת יישומה הנכון של הלכת כתב בבתי המשפט, בכלל הערכאות. המעיין ימצא בהם מזה ומזה, כטיב חיפוש. בד בבד, לא אחת נמצא בפסיקת בתי משפט השלום ובתי המשפט המחוזיים דבר ביקורת. מגמתה העיקרית של הביקורת, נגעה בפער בין כלליה הנוקשים של הלכת כתב ולבין המציאות המורכבת, בה לא אחת ביקשו מותבים שונים להקל עם נאשמים ולהימנע מהרשעתם, על אף שאלה לא עמדו בדרישותיה הפורמאליות של ההלכה. אף נשמעה קריאה ברורה להרחבת תנאי ההלכה, על מנת להימנע מהפללת נאשמים שאינם עבריינים מועדים [להרחבה ראו למשל: דעת המיעוט בעפ"ג (מחוזי מרכז) 44406-12-11 **חוסאם שואהנה נ' מדינת ישראל**, מיום 16.2.12; ת"פ (שלום רמלה) 830-01-17 **מדינת ישראל נ' בן אבו**, מיום 3.1.19; מנשה ו-קפלן, רחמים בשיפוט ובענישה, **עיוני משפט**, לב 583; וזנר ו-קשלס, ביטול הרשעה לאור תיקון 113 לחוק העונשין- משיח של חסד לשיח

של מידתיות, **הסניגור 257**, אוגוסט 2018, עמ' 4].

עם זאת ועל אף אותה ביקורת, עומדת הלכת כתב על מכונה. בית המשפט העליון שב והבהיר בשורת החלטות, גם בשנים האחרונות, כי לא חל שינוי בדרך בה יש ליישמה (ראו למשל: רע"פ 9042/17 **היאם עאבד נ' מדינת ישראל**, מיום 27.12.17; רע"פ 5949/17 **משה אמר נ' מדינת ישראל**, מיום 25.7.17; רע"פ 2180/14 **ספיר שמואלי נ' מדינת ישראל**, מיום 24.4.14 ו- רע"פ 9118/12 **אלכסנדר פריגין נ' מדינת ישראל**, מיום 1.1.13).

ומכאן לענייננו.

עסקינן כאמור בנאשם נעדר עבר פלילי, אשר החזיק בסכין ברכבו, שלא בנסיבות הכרוכות באלימות או בקרבתה. נטען לפוטנציאל פגיעה בעתיד ועם זאת, על אף שהוצג אישור לימודים בפני שירות המבחן, הוא לא הוצג בפני בית המשפט וממילא לא הוכח בבירור קיומו של נזק מוחשי, זולת אותו חשש - ערטילאי בנסיבות- מפגיעה כאמור. יתרה מכך, שירות המבחן ציין בתסקירו כי הנאשם הבהיר כי הסכין הייתה שייכת לאחר אשר שהה ברכבו ועזבו. לא ברור עד כמה המדובר היה באי נטילת אחריות ועם זאת, אין האמירה מתיישבת פוזיטיבית עם נטילת אחריות מפורשת.

בשים לב לכל האמור, לא מצאתי כי התקיימו בעניינו של הנאשם אותם חריגים המצדיקים הימנעות מהרשעה או ביטולה.

לאחר שנדרשתי למכלול השיקולים הרלבנטיים, בהינתן כי המדובר בהחזקה אחת של סכין אחת, בנסיבות שתוארו לעיל, אני קובע עקרונית כי מתחם העונש ההולם נע מאסר מותנה ו/או של"צ ועד למאסר בפועל בן 3 חודשים, אשר אפשר וירוצו בעבודות שירות.

יש לברך את המאשימה על הגינותה, בכך שמצאה מיוזמתה לסטות לקולה מן המתחם לו היא טוענת דרך כלל בתיקים מסוג זה. לא נותר אלא לאמץ בנסיבות את המתחם המקל עליו הצביעה.

באשר לקביעת העונש המתאים בגדרי המתחם - כאן רשאי בית המשפט להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

לחומרה שקלתי את עצם החזקת הסכין, כמו גם את כל האמור והידוע בפסיקה באשר לצורך להילחם בנגע תת תרבות הסכין לאור חומרת התוצאה האפשרית עקב שימוש בה.

לקולה שקלתי את הודייתו וחרטתו של הנאשם, אשר חסך בזמן שיפוטי ולא ניהל הליך סרק של שמיעת ראיות. עוד שקלתי העדר עבר פלילי גם בשים לב לגילו הצעיר של הנאשם וקיום אורח חיים נורמטיבי.

בשים לב לכל האמור, אסתפק בענישה שעיקרה מאסר מותנה, בצד קנס מתון. בהינתן כי מצאתי להותיר את הרשעת הנאשם על כנה, סבורני כי השתת של"צ בנוסף לשני אלה תחמיר יתר על המידה ושלא לצורך, עם הנאשם.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 2 חודשי מאסר על תנאי, למשך שנתיים, שלא יעבור על העבירה בה הורשע.
- ב. קנס כספי בסך 1,000 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד לא יאוחר מיום 5.9.19.

זכות ערעור כחוק, תוך 45 ימים, לבית המשפט המחוזי- מרכז.

ניתן היום, ו' תמוז תשע"ט, 09 יולי 2019, במעמד הצדדים.